

Razvod braka - Engleska i Wales

Izvorna jezična inačica ove stranice [en](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- [1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?](#)
- [2 Koji su razlozi razvoda?](#)
- [3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:](#)
 - [3.1 osobne odnose između supružnika \(npr. prezime\)](#)
 - [3.2 podjelu imovine supružnika](#)
 - [3.3 maloljetnu djecu supružnika](#)
 - [3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?](#)
- [4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?](#)
- [5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?](#)
- [6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?](#)
- [7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?](#)
- [8 Koji su uvjeti za poništenje braka?](#)
- [9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?](#)
- [10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?](#)
- [11 Gdje trebam podnijeti zahtjev \(molbu\) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?](#)
- [12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?](#)
- [13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?](#)
- [14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?](#)
- [15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?](#)
- [16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?](#)

1 Koji su uvjeti za dobivanje razvoda?

Jedan od bračnih drugova mora sudu podnijeti pisani zahtjev, odnosno tužbu. Zahtjeve za razvod rješava obiteljski sud i bračni drugovi moraju zahtjev za razvod podnijeti tom sudu. Podnositelj zahtjeva mora dokazati da su bračni odnosi trajno poremećeni i mora dostaviti dokaze o jednoj od pet činjenica navedenih u nastavku.

Zahtjev za razvod može se podnijeti najranije godinu dana nakon sklapanja braka, a zahtjev za poništaj može se podnijeti u bilo kojem trenutku nakon sklapanja braka. Međutim, za dokazivanje trajno poremećenih bračnih odnosa mogu se upotrijebiti dokazi iz razdoblja unutar godine dana od sklapanja braka.

Od ožujka 2014. u Engleskoj i Walesu brak mogu sklopiti i istospolni parovi. Na razvod se primjenjuju isti uvjeti bez obzira na to jesu li bračni drugovi istog ili različitog spola.

Od 2005. istospolni parovi mogu u UK-u ozakoniti svoj odnos sklapanjem životnog partnerstva. Stranke u tom partnerstvu mogu tražiti prestanak partnerstva ili zatražiti rješenje o rastavi kada njihov odnos postane trajno poremećen. Postupak je istovjetan razvodu, sudskoj rastavi i poništaju braka kako je opisano u nastavku. Više informacija dostupno je na [web-mjestu Vlade](#).

Istospolni parovi su, ako je riječ o dvama muškarcima, suprug i suprug, a ako je riječ o dvjema ženama, supruga i supruga.

2 Koji su razlozi razvoda?

Jedina su osnova za razvod trajno poremećeni bračni odnosi. Trajna poremećenost bračnih odnosa može se dokazati jednom ili više bračnih „činjenica“:

- drugi bračni drug počinio je preljub s osobom suprotnog spola, zbog čega je tužitelju nepodnošljivo s njim živjeti,
- nerazumno ponašanje, što znači da se bračni drug ponašao na takav način da se od tužitelja ne može razumno očekivati da će nastaviti s njim živjeti,
- napuštanje, što znači da je drugi bračni drug napustio tužitelja na razdoblje od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za razvod,
- razdvojenost stranaka na razdoblje od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za razvod (uz suglasnost drugog bračnog druga),
- razdvojenost na razdoblje od pet godina prije podnošenja zahtjeva za razvod (bez suglasnosti drugog bračnog druga).

Sud mora što bolje istražiti činjenice koje navodi podnositelj zahtjeva (tužitelj) i činjenice koje navodi drugi bračni drug (tuženik). Ako sud smatra da su dokazi o trajno poremećenim bračnim odnosima zadovoljavajući, sudac obiteljskog suda donosi odluku o razvodu.

Ako je sud uvjeren da su bračni odnosi trajno poremećeni, on će donijeti *decree nisi* (privremeno rješenje o razvodu). Nakon šest tjedana stranka koja je podnijela zahtjev za razvod može zatražiti *decree absolute* (pravomoćno rješenje o razvodu). Osim u iznimnim okolnostima, nema vremenskog ograničenja za podnošenje zahtjeva za donošenje pravomoćnog rješenja.

Međutim, ako je zahtjev za donošenje pravomoćnog rješenja podnesen više od 12 mjeseci nakon *decree nisi*, podnositelj zahtjeva morat će dostaviti pisano objašnjenje:

- navodeći razloge za kašnjenje,
- navodeći je li živio zajedno s bračnim drugom od donošenja *decree nisi* i, ako jest, od kojeg do kojeg datuma i
- navodeći je li supruga, koja u slučaju istospolnih parova može biti bilo koja supruga, rodila dijete ili se vjeruje da je rodila dijete od donošenja *decree nisi* i, ako jest, tvrdi li se da dijete jest ili bi moglo biti dijete iz te obitelji.

Sudac obiteljskog suda može od podnositelja zahtjeva tražiti da podnese pisanu izjavu potvrđujući svoje objašnjenje te može donijeti odluku o zahtjevu kako smatra primjerenim.

3 Koje su pravne posljedice razvoda s obzirom na:

3.1 osobne odnose između supružnika (npr. prezime)

Stranke mogu ponovno sklopiti brak (ili građansko partnerstvo) ako to žele učiniti. Mogu odlučiti zadržati prezime koje su imale u braku ili vratiti prezime koje su imale prije braka ili partnerstva.

3.2 podjelu imovine supružnika

Sud može u trenutku donošenja rješenja o razvodu, ništavosti ili sudskoj rastavi ili nakon toga naložiti prijenos imovine s jednog bračnog druga na drugog ili na dijete u obitelji ili na neku drugu osobu u korist djeteta u obitelji.

Sudovi također imaju ovlasti naložiti povremena plaćanja ili prodaju imovine, donositi odluke o mirovini ili naložiti plaćanja paušalnog iznosa i donositi druge odluke. Oni mogu po vlastitom nahođenju odlučiti koje će odluke donositi u određenom slučaju kako bi se zadovoljile potrebe tog predmeta u skladu s posebnim okolnostima.

Postupajući po vlastitom nahođenju sudovi moraju uzeti u obzir dobrobit djeteta mlađeg od 18 godina u pogledu sljedećih pitanja:

- prihod, sposobnost zarađivanja za život, imovina i ostala financijska sredstva koja svaki od bračnih drugova ima ili će vjerojatno imati u skoroj budućnosti,
- uzima se u obzir i doprinos, financijski i u kakvom drugom obliku, koji svaki od bračnih drugova daje za brigu o domu i djeci,
- financijske potrebe, obveze i odgovornosti koje svaki od bračnih drugova ima ili će vjerojatno imati u skoroj budućnosti,
- životni standard koji je obitelj imala prije nego što su poremećeni obiteljski odnosi,
- dob svake stranke i trajanje braka,
- fizički i psihički invaliditet koji je pretrpjela bilo koja od stranaka,
- doprinos koji je svaka od stranaka dala ili će dati u budućnosti za dobrobit obitelji,
- ponašanje bračnih drugova, ako je takvo da bi ga bilo nepravедno zanemariti kada se odlučuje o podjeli imovine,
- vrijednost svake koristi koju ta stranka neće ostvariti zbog razvoda ili poništaja.

3.3 maloljetnu djecu supružnika

Nakon razvoda oba roditelja nastavljaju ostvarivati roditeljsku odgovornost prema djeci rođenoj u braku. Svaki roditelj i dalje će ostvarivati roditeljsku odgovornost za djecu iz drugih veza za koju ostvaruju roditeljsku odgovornost u trenutku razvoda. Oba roditelja i dalje će imati dužnost uzdržavati maloljetnu djecu koja su živjela kao djeca u obitelji.

3.4 obvezu plaćanja naknade za uzdržavanje drugom supružniku?

Dužnost uzdržavanja drugog bračnog druga u većini slučajeva prestaje po zaključenju razvoda (nakon donošenja *divorce absolute*), osim u slučajevima kada je u postupku razvoda donesena odluka o uzdržavanju bračnog druga. Nadalje, svaka dužnost koja se odnosi na postojeću sudsku odluku (primjerice, uzdržavanje bračnog druga) i dalje je važeća te postoji mogućnost izmjene postojeće odluke u budućnosti ako se promijeni osnova na kojoj se zasniva izvorna sudska odluka.

4 Što pravni pojam „zakonska rastava” znači u praksi?

U Engleskoj i Walesu zakonska se rastava naziva „sudskom rastavom”. Ako sud donese takvu odluku, od bračnog druga koji je tražio donošenje odluke više se neće očekivati da nastavi živjeti sa svojim mužem ili ženom. Međutim, neće moći stupiti u novi brak. Na sudsku se rastavu mogu odlučiti bračni drugovi čiji su bračni odnosi trajno poremećeni, ali koji ne žele sklopiti novi brak. Podnositelj zahtjeva za sudsku rastavu ne mora dokazati da su njegovi bračni odnosi trajno poremećeni. Nakon donošenja rješenja o sudskoj rastavi moguće je podnijeti zahtjev za donošenje rješenja o razvodu.

Partneri u životnom partnerstvu mogu podnijeti zahtjev za rješenje o rastavi koje ima potpuno isti učinak.

5 Koji su uvjeti za zakonsku rastavu?

Podnositelj zahtjeva mora dostaviti dokaze o jednoj ili više činjenica koje su potrebne za dokazivanje trajno poremećenih bračnih odnosa i, za razliku od osoba koje traže razvod, ne mora čekati da protekne godina dana od sklapanja braka.

6 Koje su pravne posljedice zakonske rastave?

Ako stranka u postupku sudske rastave umre bez oporuke, njezina se imovina dijeli u skladu sa zakonom, a rješenje o sudskoj rastavi ima isti učinak kao i razvod. Stoga bračni drug nakon toga nema pravo na imovinu stranke koja nije ostavila oporuku. Ako stranka u postupku za sudsku rastavu umre nakon što je sastavila oporuku, sudska rastava nema učinka na pravo iz te oporuke ako je, primjerice, nadživjela stranka koja je zakonski rastavljena od umrle osobe u toj oporuci imenovana korisnikom.

Iste odredbe o podjeli imovine koje se primjenjuju na razvod primjenjuju se i na sudsku rastavu.

7 Što izraz „poništenje braka” znači u praksi?

Postoje dvije vrste poništaja braka. Brak se može proglašiti ništavim, što znači da nikada nije bio valjan i nikada nije postojao. U drugačijim okolnostima brak može biti poništiv, što znači da jedan od bračnih drugova može podnijeti zahtjev za proglašenje braka nevaljanim. Brak se može nastaviti ako su s tim suglasna oba bračna druga.

8 Koji su uvjeti za poništenje braka?

Brak je ništav i nevaljan u sljedećim slučajevima:

- ne ispunjuje uvjete iz Zakona o braku iz 1949. do 1986. u sljedećim pogledima:

- stranke su u bliskom srodstvu,
 - jedna od stranaka mlađa je od 16 godina,
 - nisu ispunjene potrebne formalnosti za sklapanja braka,
- u trenutku sklapanja braka jedna od stranaka već je bila u braku ili životnom partnerstvu,
 - u slučaju poligamnog braka sklopljenog izvan Engleske i Walesa, ako jedan od bračnih drugova ima prebivalište u Engleskoj i Walesu u trenutku sklapanja braka.

Brak je poništiv u okolnostima navedenima u nastavku.

- Brak nije konzumiran zbog nesposobnosti jednog od bračnih drugova. To se primjenjuje samo na brakove osoba suprotnog spola.
- Brak nije konzumiran zbog voljnog odbijanja tuženika da ga konzumira. To se primjenjuje samo na brakove osoba suprotnog spola.
- Jedan od bračnih drugova nije primjereno pristao na brak jer je bio pod pritiskom ili je bilo prisiljen pristati, nije bio svjestan pravnih učinaka braka ili je bio psihički nesposoban shvatiti učinke odluke o sklapanju braka.
- U trenutku sklapanja braka jedan je od bračnih drugova bolovao od takve psihičke bolesti da nije bio sposoban za brak ili od zarazne spolne bolesti koje tužitelj nije u tom trenutku bio svjestan.
- U trenutku sklapanja braka tuženica je bila trudna s nekom drugom osobom koja nije tužitelj, a tužitelj u tom trenutku nije bio svjestan te činjenice.
- Nakon sklapanja braka jednoj od stranaka izdana je privremena potvrda o priznavanju spola.
- Tuženik je osoba čiji je spol u trenutku sklapanja braka bio stečeni spol u skladu sa Zakonom o priznavanju spola iz 2004., a tužitelj u tom trenutku nije bio svjestan te činjenice.

9 Koje su pravne posljedice poništenja braka?

Ako je brak ništav, on je potpuno nevaljan i smatra se da nikada nije ni postojao. To ne utječe na status djece.

Ako je brak poništiv, smatra se da je nevaljan od trenutka kada poništaj braka postane konačan. Do tada se smatra da brak postoji.

U slučaju ništavih i poništivih brakova sud odlučuje o podjeli imovine na isti način kao u slučaju razvoda.

10 Postoje li načini alternativnog izvansudskog rješavanja pitanja povezanih s razvodom bez obraćanja sudu?

Vlada potiče uporabu obiteljskog mirenja za rješavanje sporova u odgovarajućim slučajevima. Mirenje može biti primjereno za sporove koji se odnose na djecu te za one koji se odnose na imovinu i financije. Na nekim područjima službenici Službe za savjetovanje i potporu djeci i obitelji [CAFCASS \(Engleska\)](#) ili [CAFCASS Cymru \(Wales\)](#) osiguravaju sredstva za rješavanje sporova povezanih s djecom na sudu. Sud može odgoditi predmet kako bi se spor pokušao riješiti na taj način.

11 Gdje trebam podnijeti zahtjev (molbu) za razvod/zakonsku rastavu/poništenje braka? Koje formalnosti treba poštovati i koje dokumente moram priložiti zahtjevu?

Zahtjev se podnosi bilo kojoj podružnici obiteljskog suda i u njemu mora biti navedeno odnosi li se na razvod, sudsku rastavu ili poništaj. Podaci o sudovima i potrebnim obrascima dostupni su na [web-mjestu Ministarstva pravosuđa](#).

Za podnošenje zahtjeva obično se plaća sudska pristojba, ali od plaćanja mogu biti oslobođene osobe koje primaju socijalnu pomoć ili koje mogu dokazati da bi plaćanje pristojbe otežalo njihovo financijsko stanje. Više podataka o tome dostupno je na [web-mjestu Ministarstvu pravosuđa](#).

Stranka bi trebala upotrijebiti [obrazac za tužbu \(D8\)](#) i mora poslati:

- 3 preslike obrasca tužbe,
- dodatni primjerak za imenovanu osobu koja je sudjelovala u preljubu,
- [izjavu o dogovoru](#) u pogledu djece mlađe od 18 godina,
- vjenčani list (ne presliku) uz ovjereni prijevod, ako je primjenjivo,
- [obrazac za oslobođenje od pristojbi](#).

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Pravna pomoć obično nije dostupna za razvod ili sporove povezane s djecom te sporove povezane s imovinom, osim u slučaju obiteljskog nasilja. Provođe se i imovinski cenzus i ispitivanje osnovanosti. Više informacija dostupno je na [web-mjestu Vlade](#).

13 Je li moguće uložiti žalbu na odluku povezanu s razvodom/zakonskom rastavom/poništenjem braka?

Ako je izdano privremeno rješenje, jedan od bračnih drugova može tražiti da sudu dostavi dokaze o tome zašto ga ne bi trebalo proglasiti pravomoćnim. Sud može zahtjev odbaciti, proglasiti rješenje pravomoćnim, naložiti daljnju istragu ili riješiti predmet na neki drugi način koji smatra primjerenim.

Protiv pravomoćnog rješenja nije dopuštena žalba, osim u iznimnim okolnostima.

Žalba protiv rješenja o sudskoj rastavi nije dopuštena, ali može ga biti moguće poništiti uz suglasnost objiju stranaka.

14 Što treba učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala odluka o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici?

U Uredbi Europske unije br. 2201/2003 navodi se da se odluka o razvodu, zakonskoj rastavi (sudskoj rastavi) ili poništaju braka donesena u jednoj državi članici može priznati u drugoj državi članici. Potrebne isprave mogu se dobiti od suda koji je donio odluku i treba ih podnijeti Visokom sudu.

Navedena Uredba ne utječe na pitanja krivnje, imovinskih posljedica braka, uzdržavanja ili druga sporedna pitanja. Mora postojati stvarna veza između predmetne stranke i nadležne države članice.

Priznavanje može biti odbijeno ako je odluka protivna javnom poretku, ako je donesena u odsustvu osobe, ako tuženiku nisu pravovremeno dostavljene odgovarajuće isprave ili odluka nije u skladu s presudom u postupcima između istih stranaka u Engleskoj i Walesu ili nije u skladu s prethodnom presudom u toj državi, pod uvjetom da se prethodna presuda može priznati u Engleskoj i Walesu.

Svaka zainteresirana stranka može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o priznavanju ili nepriznavanju presude. Visoki sud može odgoditi postupak ako je protiv presude čije se priznavanje traži podnesena žalba.

Ako odluku nije moguće priznati u skladu s tom Uredbom, na priznavanje odluka o razvodu donesenih u inozemstvu primjenjuje se Obiteljski zakon iz 1986., u čijem je članku 36. propisano sljedeće:

- valjanost inozemnog razvoda, poništaja ili zakonske rastave donesenih u postupku priznaje se u sljedećim slučajevima:
 - razvod, poništaj ili zakonska rastava proizvode učinke u skladu s pravom države u kojoj su doneseni i
 - na odgovarajući datum (odnosno datum početka postupka za razvod braka) bilo koji od bračnih drugova
 - imao je uobičajeno boravište u državi u kojoj je donesena odluka o razvodu, poništaju ili zakonskoj rastavi ili
 - imao je prebivalište u toj državi ili
 - bio je državljanin te države;
- valjanost inozemnog razvoda, poništaja ili zakonske rastave donesenih na neki drugi način, a ne u sudskom postupku, priznaje se u sljedećim slučajevima:
 - razvod, poništaj ili sudska rastava proizvode učinke u skladu s pravom države u kojoj su doneseni i
 - na odgovarajući datum (odnosno datum donošenja odluke o razvodu)
 - oba su bračna druga imala prebivalište u toj državi ili
 - bilo koji od bračnih drugova imao je prebivalište u toj državi, a druga je stranka imala prebivalište u državi prema čijem su zakonu razvod, poništaj ili zakonska rastava bili priznati kao valjani i
- ni jedan od bračnih drugova nije imao uobičajeno boravište u Ujedinjenoj Kraljevini tijekom razdoblja od godine dana neposredno prije tog datuma.

Svatko može sudu podnijeti zahtjev za priznavanje u Engleskoj i Walesu odluka o razvodu, poništaju ili sudskoj rastavi donesenih izvan Engleske i Walesa. Sud rješava zahtjev pod sljedećim uvjetima:

- podnositelj zahtjeva ima prebivalište u Engleskoj i Walesu na dan pokretanja postupka ili

- podnositelj zahtjeva imao je uobičajeno boravište u Engleskoj i Walesu tijekom razdoblja od godine dana koje je završilo na taj datum.

15 Kojem se sudu moram obratiti kako bih se usprotivio priznavanju odluke o razvodu/zakonskoj rastavi/poništenju braka koju je izdao sud u drugoj državi članici? Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima?

Podložno prethodno navedenim uvjetima, svatko može obiteljskom sudu podnijeti zahtjev za nepriznavanje odluke o razvodu, poništaju ili sudskoj rastavi u Engleskoj i Walesu.

Zahtjevi za priznavanje u skladu s Uredbom EZ-a podnose se Visokom sudu. Podnositelj zahtjeva mora upoznati tuženika sa zahtjevom i dati mu priliku da ospori priznavanje odluke slanjem dokumenata, osim ako sud odluči da je tuženik nedvosmisleno prihvatio presudu.

U Uredbi se navodi da svaka zainteresirana stranka može podnijeti zahtjev za donošenje odluke o priznavanju ili nepriznavanju presude. Visoki sud može odgoditi postupak ako je u državi članici u kojoj je donesena presuda čije se priznavanje traži protiv te presude podnesena žalba.

16 Koje zakonodavstvo u vezi s razvodom sud primjenjuje u postupcima između supružnika koji ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

Sudovi u Engleskoj i Walesu uvijek će primjenjivati zakone Engleske i Walesa na sve predmete koji se pred njima pokreću. Ti su sudovi nadležni za razvod, čak i ako je brak sklopljen u inozemstvu, u sljedećim slučajevima:

- bilo koji od bračnih drugova ima prebivalište u Engleskoj i Walesu na dan pokretanja postupka ili
- bilo koji od bračnih drugova imao je uobičajeno boravište u Engleskoj i Walesu tijekom razdoblja od godine dana koje je završilo na taj datum.

Ostale poveznice

[Razvod, rastava i poremećeni odnosi](#)

[Pravna pomoć](#)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 20/02/2019